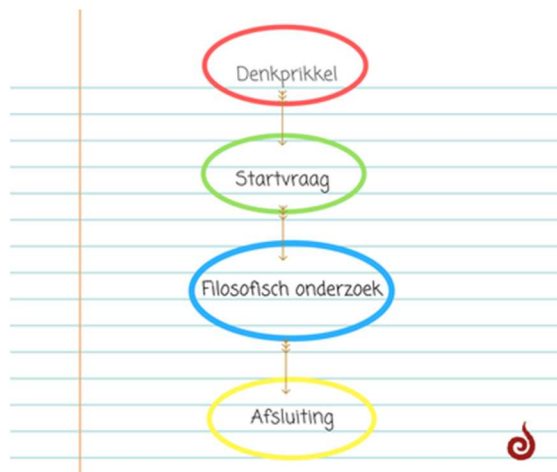

Filosoferen over Regels

Filosoferen is leuk! Het prikkelt de geest, maakt je denken sterk en lenig en je ontwikkelt je taalvaardigheid. Deze les gaat over 'regels'. Kinderen kunnen zich er erg mee bezig houden: wat zijn de regels, waarom zijn deze regels er eigenlijk en kan ik er misschien ook een andere regel van maken?

Deze les volgt de structuur van de filosofielessen zoals ik die in het artikel ['Filosoferen in de klas; hoe doe je dat?'](#) beschrijf. Daar vind je een overzichtje van de structuur en tips om te filosoferen met kinderen.
Veel plezier!

Stap 1: Denkprikkel

De denkprikkel in deze les: laat de kinderen verschillende soorten regels zien. Verkeersborden, de regel van 'geen alcohol als je jonger bent dan 18 jaar, taalregels en regels die gelden in de klas. Vraag de kinderen daarna waar zij denken dat het over gaat. Herkennen ze het concept 'regels'?

Stap 2: Startvragen

Een paar fantasievragen om de kinderen met het thema te verbinden en aan het fantaseren te krijgen.

Startvragen zouden hier bijvoorbeeld kunnen zijn:

- 👉 Hoe zou het zijn als er helemaal geen regels zouden bestaan?
- 👉 Stel dat er thuis/op school geen regels waren, zou je dat fijn vinden?
- 👉 Stel dat we alleen maar strenge regels hadden, zou dat goed zijn?

Stap 3: Filosofische vragen

Als de kinderen een tijdje hebben gepraat over de startvragen en hebben gefantaseerd, kun je ze een filosofische vraag stellen. In stap 2 zijn de kinderen aan het fantaseren, nog niet aan het filosoferen. Dat gebeurt pas als je met z'n alleen op zoek gaat naar een antwoord op de filosofische vraag. Kies 1 filosofische vraag uit en bespreek die met de groep.

Schrijf de vraag op het bord. Bevraag de antwoorden, nodig kinderen uit om op elkaar te reageren en elkaar vragen te stellen. Filosoferen is een groepsactiviteit!

Filosofische vragen kunnen bijvoorbeeld zijn:

- 👉 Wanneer is een regel te streng?
- 👉 Zijn regels nodig?
- 👉 Wie mag de regels bepalen?
- 👉 Wanneer is een regel een goede regel?

Stap 4: Afsluiten

Na een tijdje filosofische nadenken, denkspieren trainen is op een gegeven moment de koek op, dat is een mooi moment om het gesprek af te sluiten. Dat kun je op verschillende manieren doen, een fijne manier is altijd om ieder kind zijn inzicht van het gesprek te laten opschrijven op een briefje en dat hardop voor te lezen. Natuurlijk kunnen de briefjes worden opgehangen in de klas.

Fijne vragen zijn bijvoorbeeld:

- 👉 Was je verrast tijdens dit gesprek?
- 👉 Wat was je grootste inzicht?
- 👉 Heb je iets gehoord wat je nog niet wist?

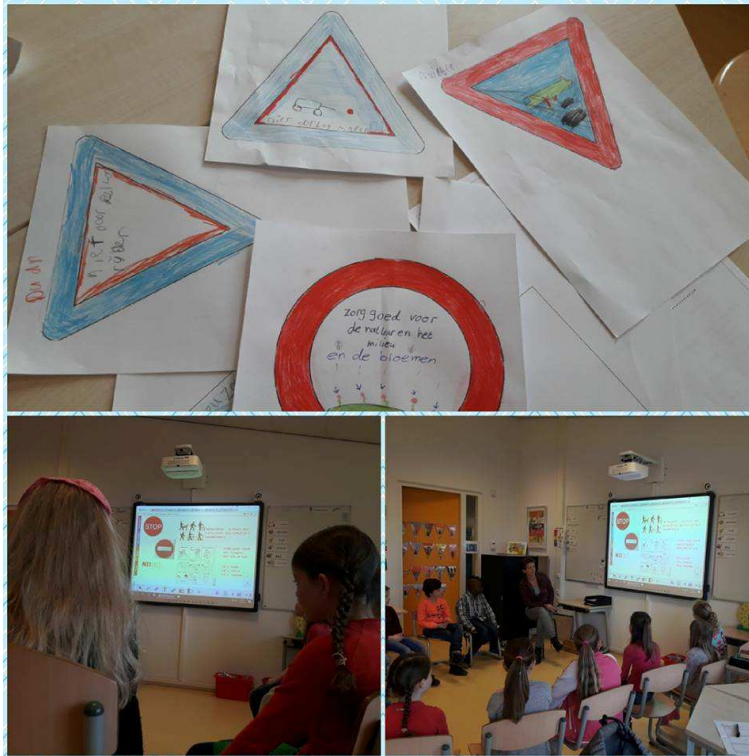
Stap 5: (Creatieve) Verwerkingsopdracht

Een filosofisch moment leent zich heel goed voor een (creatieve) verwerkingsopdracht.

Afhankelijk van je filosofische vraag, het onderwerp van het gesprek of wat eruit de groep komt, kun je bijvoorbeeld denken aan:

- 🔥 Verzin een regel waarvan jij vindt dat die moet gelden voor de hele wereld. Schrijf de regel op een briefje.
- 🔥 Teken je regel in de vorm van een verkeersbord.

Deze les is onder andere gedaan op basisschool De Wegwijzer in Steenwijk, in groep 5. Daarvan is onderstaande fotocollage.

Deze les is ontworpen door Elke Wiss van de Denksmederij: bureau voor praktische filosofie en creatief denken. Op de website www.denksmederij.nl vind je meer gratis lesmateriaal en informatie over lessen en workshops, ook in de klas. Je kan ook altijd contact opnemen via post@denksmederij.nl

DeDenksmederij
PRAKTISCHE FILOSOFIE & CREATIEF DENKEN